

במדינה

ישראל השנייה הלילה בו השתלטו ה"פנתרים" על האוניברסיטה

אין עבודה, אין כסף, יש שיעמום ברחובות. יש פשע שמושך את הצעיר להשיג את כל הדברים שרוכשים העשירים בכסף בדרך היחידה שנשארה לפניו. העבריינות.

רק פעם אחת במשך הערב הופרעה השלוה. היה זה כשמשפחה מתושבי שכונת קטמון ט' עלתה על הבמה, אב, אם ותשעה ילדים, "כשאחד נוסף בדרך". ראש המשפחה, פועל ויקיון בעיריית ירושלים, סיפר על תלאותיו ומאמציו למצוא מקום מגורים הולם למשפחתו הגדולה. בנו הצעיר, שטיים בית-ספר עממי, הקריא את התכתובות ה"אב עם המוסדות השונים. בעוד הילד מקריא את המכתבים, קפץ אל הבמה גבר ממושקף, גילה לקהל כי הילד היה תלמידו ב"בית-הספר, היה מחונן ביותר, אלא ש"מפאת חוסר-האמצעים של האב נאלץ לצאת לשוק העבודה.

תקחו גלולות. בעוד הקהל דומם, נר"גש, מדברי המורה על הילד, שהגודר בפיו

"אנחנו המרוקאים לא פחות מוכשרים מהאשכנזים בכל זאת רואים אותנו ממלאים את בתי-הסוהר. מי יגיד לי למה יש רק זונות מרוקאיות? במרוקו לא היתה לנו אף זונה יהודיה! הנה החברים שלי שעלו עשר שנים לפני, כולם עבריינים. אני, עליתי עכשיו, אני סטודנט. אני לא הייתי יותר חכם מהם. אני גרתי דלת על יד דלת, על ידם. אני בדיוק כמו כל המרוקאים ש"נהיו היום פנתרים. אני לומד באוניברסי"טה רק בגלל שנשאיתי במרוקו עוד עשר שנים, והמשכתי ללמוד בבית-ספר מרוקאי

כאן היה מסתגר עם ידיו. חבריו היו לו חשובים יותר ממני, התלונה גיין. זו היתה מעמסה קשה עליה. תקופה ממושכת היה פול במסעות. מסעות אל.אס. די. כאשר חזר באחד הבקרים ממסע כזה, לא מצא את גיין. היא חזרה לבית הוריה. כן נסתים רשמית הרומן בין פול מקאר-טני וגיין אשר.

זאת היתה גם סוף תקופת ההרמוניה של הביטלס — ארבעת המוסקטרים שפעלו תמיד כאיש אחד. קשר הנשים שהדיק את פול, ג'ורג' רינגו וגיט, לאחר שגם ג'והן התחלק בכך חודשים לפני כן מסג' טיה ומבנו הקטן ג'וליאן. ברצע שנפסקה השגחה של סינטיה, הלהלה ההתפוררות. פול פגש את אשת הלומותיה לראשונה ב-1 באפריל 1967. צילמה אותו במסך בת עיתונאים צלמת בשם לינדה איסטמן, 29, בתו של עורך-דין ניו-יורקי, וגרושתו של ג'ונקולוג. לאחר שנתיים של ידיות, נישאו פול ולינדה. חמישה חודשים אחרי נישואיהם, נולדה בתם מרי אליס.

אשה האמריקאית עשתה המפני? כה. היא הפכה ללובשת המיכנסים ב"משפחה. פול אהב מאז ומתמיד את מעריצותיו. לינדה הרחיקה אותו לאחר נישואיו. היא הרחיקה גם את החיפושיות אחת מהשניה. בניגוד לסינטיה, שהיתה גורם מלכד — היתה לינדה גורם מפורר. היא שיכנעה את פול שאביה הוא הירוש המתאים ביותר לבראין אפשטיין, המנהל המסחרי של הלהקה שנפטר ושאהיה הוא עורך-דין וג'ורג', היו בדיעה שונה.

גם מבחינה חברתית גרמה לינדה לפירוד. מאז נישואיה עם פול כמעט ולא ראו יותר את פול בקנדיש אנניו. הבית, שהמה בני אדם, ואשר בו היו הביטלס נפגשים לפני שיצאו לעבודתם ב-EMI סטודיו — שומם עתה. מתגורר בו רק אביו של פול, ג'ים

יקו וג'והן — כמו

שתי אנטנות.

מקארטני החזה המבודדת באנפליק שיל, סקוטלנד, שבה בילה פול בעבר רק ימים ספורים בשנה, הפכה למושב העיקרי.

רידתה של סינטיה פגעה חמורות בליכוד של החיפושיות. לינדה הרחיבה את הקרע. יוקו אונו סיממה את התהליך. יוקו אונו היא היפנית שירשה את מקור מה של סינטיה. ג'והן נזון הכיר את ה"אמנית הרב-צדדית באביב 1968, גילה בה חברה להשקפת-חיים.

יוקו התפרסמה בסרט שיצרה, בו ניתן היה לראות 365 ישיבים — ותו לא. ישיבים אלו, והשקפת העולם שמאחוריהם — כן, מסתבר שגם השקפת עולם היתה בעסק קירבו את ג'והן ליוקו.

אם, לא" היתה תגובת הביטלס ונשר תיהם, כאשר ג'והן הביא בפעם הראשונה את יוקו אונו. "כמעט ונפלנו מהכיסא", אמרה פטי מורין.

יוקו היא אשה קטנה, בני 36, לא יפה. ועוד אומרת יוקו: "אני מרגישה כמו אנטנה, וכך מרגיש גם ג'והן, מ' כיוון שאנו משדרים וקולטים על אותו הגל, קיים הקשר ביננו. אנו חיים לבד לגמרי בעולמנו. אין אנו זקוקים למישהו אחר מלבדנו".

מזהיר ג'והן: "אף פעם לא הייתי מאושר כל כך. יוקו אופה את הלחם שאנו אוכלים, והכל טוב. יכולתי לחזר על הכל בעולם, רק לא על יוקו."

בין השאר, הסתבר שהיה מוכן לוותר גם על קיום החיפושיות.

יוקו עוררה את התנגדותן של הנשים האחרות. לינדה, שהתפכה המנהיגה אחרי שג'והן נפרד מסינטיה ונהה אחרי יוקו, העיכה את יוקו ממבט ראשון. הסתייגות זו היחה משותפת גם למורין ופטי.

יוקו מצדה, לא גילתה גם היא אהבה יתרה לנשים אחרות — או לבעליהן. כשם שלינדה יצרה קרע כאשר הסיחה את פול למנות את אביה למנהל הלהקה בניגוד לרצון האחרים, הייתה עתה יוקו את ג'והן לצרף אותה ללהקה כחיפושית חמישית. היה זה המספר האחרון בארון-המתים של הלהקה, והפירווד הפך לעבודה. כמו שכתחילת דרכה המפורטת בנו הנשים את החיפושיות — כן עתה, בסופה הרסו ה"נשים את האגדה המציאותית הנפלאה.

פנתרים וסטודנטים מקשיבים

— לקחת גלולות"

כגאון צעיר — נשמעה 'פתע קריאת לעג מהקהל: "לא שמעתם על הגלולות?" מתוך הקהל זינקה קבוצת צעירים מחוגי הפנתרים, נחפזה אל משמיע הקריאה לכלות בו את חמתם. סדרני האירגון השקיטו את סערת הרוחות, שהתפשטה בזעקת הכאב שזעק אחד מהתוקפים: "עכשיו הם אומרים לנו דברים כאלה? אחרי שעשרים שנה משגעים את ההורים שלנו; תעשו עוד ילדים, זה מצוה. זה החובה של האורחים. אחרי שראש הממשלה בן-גוריון היה נותן פרסים לכל מי שהיה עובר את העשיריה? האשכנזים האלה חושבים שיעשו צחוק מאתנו?"

חינוך נחות. דוברי הפנתרים תיארו את הבעייה בפני קהל הסטודנטים השבע במילים פשוטות: "לנו אין ציאנס וילידים שלנו אין ציאנס. אנחנו אנשים דפוקים ל'עולם", הסביר ראובן אברגיל, מראשי ה"אירגון. העיקר זה החינוך, הבית-ספר. אצלנו הבית-ספר זה לא בית-ספר, המורים לא-מוריים בשכונות העוני אינם מוסמכים ואינם יודעים מה זה חינוך. כולם מזלזלים בחינוך. בני השכונות הנחשלות רואים בנו מראש מועמדים להיות נחותים. עולה על כולם משרד החינוך, כבר שבוע שחסרה מורה בבית-ספר במוסררה, ואין לה מחליף. מי שמע על דבר כזה? ברחביה או בבית-הכרם, כבר מומן היו ההורים מפגנים. זה מנצלים את הפרימטיביות של ההורים, וקובעים בשביל הילדים שגם הם יהיו פרימטיביים. לאיפה יגיע ילד לאחר שטיים בית-ספר כזה? אליכם לאוניברסיטה הוא לא יגיע, אולי רק לאוניברסיטה של הפשע בתל-מונד".

הפושעים מתקנים. "אנחנו חיים ב"משפחות של שמונה, תשע ואפילו למעלה מעשר נפשות, בדירות שהן יותר כוכים מדירות", סיפר ארילי ב"טון. "הילדים גומרים את בית-הספר, חוזרים לבית כזה ובורחים לרחוב. אם הם לא יוצאים לרחוב, האבא שלהם מגרש אותם לשם. האבא בא הביתה אחרי העבודה, רוצה לנות. אין לו עצבים לשמוע השתוללות של עשרה ילדים בחדר היחיד של המשפחה. זאת התחלת ה"סיפור של כל ילד מהשכונה שהיורדר ל'עבריינות. זה גם הסיפור שלי. זה שמסתיי

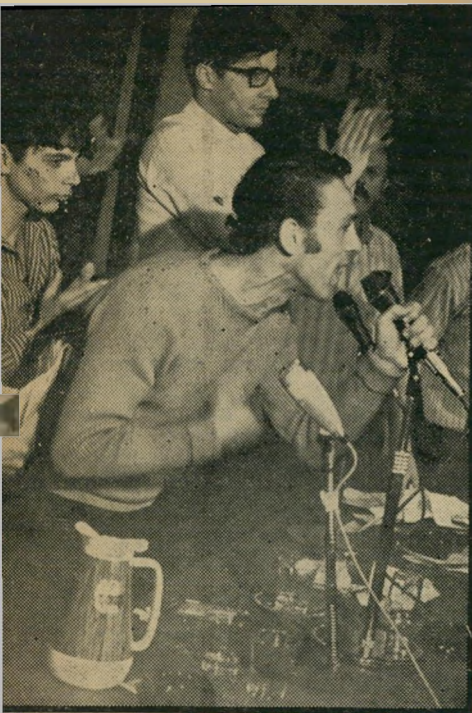
— ולא "נהנית" מהחינוך המיוחד של ה"מרוקאים בישראל".

מחאות הכפיים הסוערות קטעו את דברי הנואם, סטודנט ירושלמי המשתייך לעודד — אירגון הסטודנטים יוצאי מרוקו ביש"ר. ראל. על אף שזכה להישג הנדיר בין בני עדתו — ללמוד באוניברסיטה — הבהירו דבריו יפה את יחסו לנושא הערב.

סערת רוחות. נושא הערב היה ה"פנתרים השחורים. ליתר דיוק — הבעייה שהולידה אותם. הכנס, שנערך השבוע ב"אולם ויז שבאוניברסיטה העברית בירוש"לים, משך קהל המונים. מזה שנים לא ראו באוניברסיטה אסיפה כזו. עשה לפני תחילת הכנס כבר הצטופפו בחוף עשרות שלא הצליחו להיכנס. בעשר וחצי בערב, כאשר נסתים הדיון (שהחל בשש) נשאר עדיין ליד קפה טעמון קהל שמנה כמאתים איש, המשיך את הוויכוחים עד שתיים ב"בוקר. ללא ספק, הכנס, בו ניתנה לפנתרים השחורים ההזדמנות לשאת דבריהם בפני צעירים מהעבר השני של המתרם — סטודנטים באוניברסיטה, לא מקופחים, לא רע"בים, לא חסרי השכלה — גרם לסערת רוחות.

פיטור מהחיים. "טדי קולק, לא נרד מהדשא. אנחנו רוב שהוא מיעוט", קראה אחת הכרות באולם. "לצה"ל כן — דוור נאות לא?" שאלה אחרת. כרזות נוספות: "מתי אבוטכול יהיה פריגין? די מקיפות. די מאפלייה. הפנתרים." על הבמה, אמר סעדיה מרציאנו, מראשי הפנתרים באירוניה מרה, לתשע-מאות היושבים באולם: "אני שמח בשביל החברים שלי שיכולים להגיד היום: סוף כל סוף אנחנו באוניבר"סיטה. אנחנו חיים במעגל. בית הספר של אינו בית-ספר, בית שאינו בית, ומשם מור בילה הדרך לרחוב חריסטי"ז. לכיוון בית-הסוהר. כך מתנהלים החיים שלנו הלוך וחזור, פנימה והסוגה. זה מעגל שמי ש"נכנס אליו לא יוצא.

אנחנו לא לוחמים לצבא, גם את אלה שרוצים ללכת ולשרת", המשך פנתר שחור דויד לוי. "לנו ונתנים פנקס פטור. הנה פנקסים כאלה, זקק ורק על שולחן הנוא"מים ערימת פנקסי פטור משרות צבאי. זה לא פטור מהצבא. זה פטור מהחיים. עם פנקס כזה אין לכן-אדם ציאנס לקבל עבודה.

פנתר שחור אכרזי נואם — עכשיו הם אומרים לנו

בב ברחוב, הסוף שלו שהוא מגיע לפשע. נתפס פעם אחת וסוגרים לו את החיים. שולחים אותו למוסדות לתיקון עבריינים. שם מתקנים לו הפושעים הוותיקים את ה"שגיאות שבגללן נתפס. עושים אותו פושע מושלם. זה לא בתי-ספר לתיקון עבריינים, זה אוניברסיטאות לתורת הפשע."

צעירים

גשר על פני

הים התיכון

בוקר — נולד וכותרתו מלחמה, צהריים — סגרירי מונה מתיה, ערב — ליבות נוספים הפכו כפור, לילה — לכל הרוחות המלחמה.

זהו אחד מ-49 שירים של המשורר ה"ישראלי הצעיר יבי, שראו השבוע אור ב"צרפת. שיריו של יבי, הנושאים אופי של כמיהה לשלום ולהבנה עם העם הערבי, פורסמו עד כה רק בעברית, בשבעה ספרים שראו אור בארץ ובפירסומים שבועיים ב"עיתון הארץ.

הסיפורן הכחול שיצא עתה לאור, נדפס על-ידי הוצאה צרפתית מכובדת שבראשה

משורר יבי

לכל הרוחות המלחמה

עומד הסופר הנוודע לואי אראגון. לספר שתורגם לצרפתית על-ידי אילן הלוי, צורף מבוא של העיתונאי עמוס קנין.

הצנועה — התנפחה. "שלתה לי הוצאה מספר שירים בתקוה שיוציאו לי חוברת צנועה", סיפר יבי, שחרחר, משופם, ובריא בשיר. "לאחר עיון בשירים, החליטה הוועדה האמנותית של ההוצאה לבקש ממני שירים נוספים, כני שזה יופיע במסגרת של ספר".

יבי מילא את בקשת ההוצאה, שלח מ"ישראל שירים נוספים מתורגמים לצרפתית. לאחר משאומתן של קרוב לשנה, ראה ה"ספר אור, באותה הוצאה שפרסמה כבר דברי שירה של אראגון עצמו, פאבלו נארי"דה, מאיקובסקי, פול אלואר, נאזים ח'כמת, ושאר משוררים מפורסמים מכל רחבי ה"עולם.